

Забезпечення продовольчої безпеки регіону в сучасних умовах відтворення

Тернавська І.Б., к.е.н.

Уманський національний університет садівництва

Рудич О.О., к.е.н.

Білоцерківський національний аграрний університет

Продовольча безпека кожної держави була і залишається однією з найактуальніших проблем планетарного значення, враховуючи, що уже в наш час мільйони людей на землі не мають достатніх продуктів харчування і голодують. Дослідження продовольчої безпеки на регіональному рівні, як складової продовольчої безпеки України в цілому, має наукове і практичне значення.

Створення й розвиток системи продовольчого забезпечення регіону передбачає системний підхід, який охоплює не лише дослідження соціально-економічного стану в регіоні і елементів системи продовольчого забезпечення, а й взаємодію держави із суб'єктами системи, включаючи регулювання попиту і пропозиції на ринку продовольства, сприяння створенню інфраструктури системи продовольчого забезпечення, заходи дії та регулювання продовольчого ринку регіону.

На наш погляд, в основу аналізу продовольчої безпеки регіону і розробки механізмів її забезпечення має бути поставлений відтворювальний характер. Такий підхід дає змогу виявити всю сукупність відтворювальних процесів на території, характерні закономірності цих процесів, їх взаємодію, взаємозв'язок і на цій основі розробити механізм управління.

Перехід до ринкових відносин, зміна каналів і форм надходження необхідних для розвитку ресурсів поставили перед регіонами проблему самовизначення в загальній системі відтворювальних відносин. Але чітко визначити місце регіональної системи, її фінансову основу розвитку, джерела надходження коштів і механізм їх залучення на територію можливо лише за умови, якщо регіональна економіка розглядатиметься як цілісна система зі

своєю сукупністю відтворювальних відносин. Таким чином, відтворювальний підхід дає змогу не тільки обґрунтувати пріоритетність забезпечення формування систем забезпечення продовольчої безпеки на рівні окремих регіонів, а й зумовлює відмінності регіональної стратегії її забезпечення від національної.

Пріоритетним напрямом на сучасному етапі розвитку країни вважається конкурентоспроможне вітчизняне виробництво продовольчих товарів на основі розвитку місткого внутрішнього ринку продовольства, насичення внутрішнього споживацького ринку вітчизняними конкурентоспроможними товарами і поступове витіснення імпортних товарів вітчизняними. Це необхідно для того, щоб не тільки забезпечити економічну і продовольчу безпеку регіонів і країни в цілому, а й здатність до подолання безробіття, зростання доходів як споживачів, так і виробників, формування прибуткової частини бюджетів всіх рівнів за рахунок податкових надходжень, розвитку інвестицій в економіку регіону.

Таким чином, реалізація відтворювального підходу до вирішення продовольчої проблеми зумовлює пріоритетність формування системи продовольчої безпеки на регіональному рівні. Регіональна економіка як цілісна система, що характеризує сукупність відтворювальних відносин і циклів, які визначають коло функцій і повноважень регіонального рівня влади, визначає необхідність формування на регіональному рівні механізму управління, направлено на реалізацію загальних інтересів окремих суб'єктів регіональної економіки і держави з приводу забезпечення продовольчої безпеки з урахуванням регіональної специфіки, зокрема продовольчого потенціалу, рівня самозабезпечення, спеціалізації, розвитку інфраструктури ринку. При цьому для запуску такого механізму управління повинна бути використана система інститутів та інституцій, що склалася на рівні регіону, яка дає змогу використовувати весь спектр адміністративних і економічних методів регулювання, що реалізуються в цільових програмах з ключових для регіону напрямів.